

У С Т А В

НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА-1925”-с.ИЛИЙНО, ОБЩ.ОМУРТАГ

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Народно читалище „Пробуда-1925” е традиционно, самостоятелно, независимо, самоуправляващо се българско културно-просветно сдружение на населението в град Омуртаг, което изпълнява и и държавни културно-просветни задачи. То се изгражда и работи върху принципите на демократизма, доброволността и автономията. Читалището работи в тясно взаимодействие с учебни заведения, културни институти, обществени и други организации, които извършват културно-просветна работа.

Чл. 2. Читалището не е политическа организация. В неговата дейност могат да участват всички физически лица без ограничение на възраст, пол, партийна, етническа и религиозна принадлежност.

Чл. 3. Читалището поддържа отношения на сътрудничество и координация с държавните органи и организации, на които законите възлагат определени задължения.

Чл. 4.(1) Читалището може да се сдружава с други читалища и културни институти на регионално, национално и международно равнище за защита на своите интереси, за провеждане на съвместни дейности и инициативи при условията и реда на ЗНЧ.

(2) Читалищните сдружения, чийто член е НЧ „Пробуда-1925” нямат право да управляват и да се разпореждат с имуществото му.

Чл. 5. Читалището е юридическо лице с нестопанска цел.

Глава втора

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

Чл. 6. Цел и задачи на Народно читалище „Пробуда-1925” е да създава, опазва и разпространява духовни ценности, да развива творческите способности и да задоволява културните потребности и интереси на населението; да развива условия за общуване между хората; да подпомага и организира културни почини в общината.

Чл.7. /1/ Читалището задоволява потребностите на гражданите, свързани с:

1. развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място и свободното време на хората;
2. запазване, обогатяване и развитие на традициите на българския народ;
3. разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. създаване на условия за развитие и изява на творческите способности на младото поколение;
6. издигане културата на труда, бита и отношението между хората;

/2/Средства за постигане на целите:

1. възпитаване в дух на демократизъм и общочовешка нравственост;
2. осигуряване на достъп до информация.

Чл. 8. (1) Читалището осъществява своите цели и задачи, извършвайки основни дейности, като:

1. общодостъпна библиотека, читалня, фото-, фоно-, филмо и видеотеки, както и създаване поддържане на електронни информационни мрежи;
2. Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;
3. организиране на школи, кръжоци, курсове, клубове, кино- и видеопоказ, празненства, концерти, чествания и младежки дейности;
4. събиране и разпространяване на знания за родния край;
5. създаване и съхраняване на музейни колекции ;

7. предоставяне на компютърни и интернет услуги

(2) Читалището може да развива и допълнителна стопанска дейност, свързана с предмета на основната му дейност, в съответствие с действащото законодателство, като използва приходите от нея за постигане на определените в устава му цели. Читалището не разпределя печалба.

(3) Читалището няма право да предоставя собствено или ползвано от него имущество възмездно или безвъзмездно:

1. за хазартни игри и нощни заведения;
2. за дейност на нерегистрирани по Закона за вероизповеданията религиозни общности и юридически лица с нестопанска цел на такива общности;
3. за постоянно ползване от политически партии и организации;
4. на председателя, секретаря, членовете на настоятелството и проверителната комисия и на членовете на техните семейства.

Глава трета

УЧРЕДЯВАНЕ И ЧЛЕНСТВО

Чл. 9. (1) Читалището се учредява най-малко от 50 дееспособни физически лица, които вземат решение на учредително събрание.

(2) Читалището може да открива клонове в близки квартали, жилищни райони и села, в които няма други читалища.

(3) Учредителното събрание приема устава на читалището и избира неговите органи. Уставът урежда:

1. наименованието;
2. седалището;
3. целите;
4. източниците на финансиране;
5. органите на управление и контрол, техните правомощия, начина на избирането им, реда за свикването им и за вземане на решения;
6. начина на приемане на членове и прекратяване на членството, както и реда за определяне на членски внос;

Чл. 10 (1) Членовете на читалището са индивидуални, колективни и почетни.

(2) Индивидуалните членове са български граждани. Те биват действителни и спомагателни:

1. действителните членове са лица, навършили 18 години, които участват в дейността на читалището, редовно плащат членски внос и имат право да избират и да бъдат избирани;

2. спомагателните членове са лица до 18 години, които нямат право да избират и да бъдат избирани; те имат право на съвещателен глас.

(3) Колективните членове съдействат за осъществяване целите на читалището, подпомагат дейностите, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас в общото събрание. Колективни членове могат да бъдат:

1. професионални организации;
2. стопански организации;
3. търговски дружества;
4. кооперации и сдружения;
5. културно-просветни и любителски клубове и творчески колективи.

(4) Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги за читалището.

Чл.11 Действителните и почетните членове на читалището имат право:

1. Да избират и да бъдат избирани в ръководните му органи;
2. Да участват в обсъждането на всички въпроси от дейността на читалището;
3. Да получават информация за работата на настоятелството и проверителната комисия;
4. Всички членове ползват с предимство базата на читалището;

Чл. 12. (1) Членовете на читалището са длъжни:

1. Да спазват устава и да изпълняват решенията на общото събрание и настоятелството;
2. Да плащат ежегодно членски внос, чийто размер се определя от общото събрание;
3. Да пазят и обогатяват читалищното имущество;

Чл.13 (1) Приемането на нови членове се извършва с подаване на писмено заявление до председателя на читалището и с решение на настоятелството. Води се книга на членовете.

(2) Прекратяването на членството в читалището става:

1. По собствено желание, с писмено заявление до настоятелството;
2. По решение на общото събрание на читалището за неспазване на устава му, незаплащане на членски внос, уронване престижа на читалището, закононарушение и др.

Глава четвърта

ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 14. Органите на управление на читалището са: общото събрание, настоятелството и проверителната комисия.

Чл. 15. (1) Върховен орган на читалището е общото събрание.

(2) Общото събрание на читалището се състои от всички членове на читалището, имащи право на глас.

Чл. 16. (1) Общото събрание има следните компетенции:

1. Приема, изменя и допълва читалищния устав и решава основните насоки за развитие на читалището;
2. Обсъжда и взема решения във връзка с отчета на настоятелството и доклада на проверителната комисия;
3. Избира и освобождава членовете на настоятелството, проверителната комисия и председателя;
4. Приема вътрешните актове, необходими за организацията на дейността на читалището;
5. Изключва членове на читалището;
6. взема решение за членуване или за прекратяване на членството в читалищно сдружение;
7. приема бюджета на читалището;
8. приема годишния отчет до 30 март на следващата година;
9. определя размера на членския внос;
10. отменя решения на органите на читалището;
11. взема решения за откриване на клонове на читалището след съгласуване с общината;
12. взема решение за прекратяване на читалището;
13. взема решение за отнасяне до съда на незаконосъобразни действия на ръководството или отделни читалищни членове.

(2) Решенията на общото събрание са задължителни за другите органи на читалището.

Чл. 17 (1) Редовно общо събрание на читалището се свиква от настоятелството най-малко веднъж годишно. Извънредно общо събрание може да бъде свикано по решение на настоятелството, по искане на проверителната комисия или на една трета от членовете на читалището с право на глас. При отказ на настоятелството да свика извънредно общо събрание, до 15 дни от постъпването на искането проверителната комисия или една трета от членовете на читалището с право на глас могат да свикат извънредно общо събрание от свое име.

(2) Поканата за събрание трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждането му и кой го свиква. Тя трябва да бъде получена срещу подпис или връчена не по-късно от 7 дни преди датата на провеждането. В същия срок на вратата

на читалището и на други общодостъпни места в общината трябва да бъде залепена поканата за събранието.

(3) Общото събрание е законно, ако присъстват най-малко половината от имащите право на глас членове на читалището. При липса на кворум събранието се отлага с един час. Тогава събранието е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете при редовно общо събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при извънредно общо събрание.

(4) Решенията по чл. 16, ал. 1, т. 1, 5, 10, 11 и 12 от този устав се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

(5) Две трети от членовете на общото събрание на Народно читалище „Пробуда-1925” могат да предявят иск пред окръжния съд по седалище за отмяна на решение на общото събрание, ако то противоречи на закона или устава.

(6) Искът се предявява в едномесечен срок от узнаването на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

(7) Прокурорът може да иска от окръжния съд да отмени решение на общото събрание, което противоречи на закона или устава, в едномесечен срок от узнаване на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

Чл. 18. (1) Изпълнителен орган на читалището е настоятелството, което се състои най-малко от трима членове, избрани за срок до 3 години. Същите да нямат роднински връзки по права и съребрена линия до четвърта степен. Промени в състава на Настоятелството могат да се правят и на общите годишни, и на извънредните събрания на читалището.

(2) Компетенциите и задълженията на Настоятелството са:

1. свиква общото събрание;
2. осигурява изпълнението на решенията на общото събрание;
3. утвърждава щата на читалището;
4. назначава секретаря на читалището и утвърждава длъжностната му характеристика;
5. подготвя и внася в общото събрание отчет за дейността на читалището;
6. подготвя и внася в общото събрание проект за бюджет на читалището;
7. организира и направлява цялостната дейност на читалището, като спазва законите и се ръководи от Устава, решенията на общото събрание и собстваните си решения. Взема решения за морално и материално стимулиране на работещите в читалището;
8. Внася предложения в Общински съвет и други органи и организации за строителство, реконструкция, модернизация, поддържане, ремонт и обзавеждане на

сградата, за създаване на материални, финансови и кадрови условия за развитие на дейността;

9. Взема решения за за разкриване на помощни стопански дейности;

10. Решава въпросите за откриване и закриване на самодейни колективи, школи, клубове и други форми на работа;

11. Общото събрание делегира правата си по по чл.16 ал.1 т.7 и 9 от Устава.

(3) Настоятелството може да изгражда помощни комисии и работни групи по отделни проблеми и направления на дейности.

(4) Настоятелството взема решение с мнозинство повече от половината на членовете си.

Чл. 19. (1) Председателят на читалището е член на настоятелството и се избира от общото събрание за срок до 3 години.

(2) Председателят:

1. организира дейността на читалището съобразно закона, устава и решенията на общото събрание;

2. представлява читалището заедно и поотделно със секретаря;

3. свиква и ръководи заседанията на настоятелството и председателства общото събрание;

4. отчита дейността си пред настоятелството;

5. сключва и прекратява трудовите договори със служителите съобразно бюджета на читалището и въз основа решение на настоятелството.

Чл. 19а. (1) Секретарят на читалището:

1. организира изпълнението на решенията на настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета;

2. организира текущата основна и допълнителна дейност;

3. отговаря за работата на щатния и хонорувания персонал;

4. представлява читалището заедно и поотделно с председателя.

(2) Секретарят не може да е в роднински връзки с членовете на настоятелството и на проверителната комисия по права и по сребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/съпруга на председателя на читалището.

Чл. 20. (1) Проверителната комисия се състои най-малко от трима членове, избрани за срок до 3 години.

(2) Членове на проверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудовоправни отношения с читалището или са роднини на членове на настоятелството, на председателя или на секретаря по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен.

(3) Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на настоятелството, председателя и секретаря на читалището по спазване на закона, устава и решенията на общото събрание.

(4) При констатирани нарушения проверителната комисия уведомява общото събрание на читалището, а при данни за извършено престъпление - и органите на прокуратурата.

Чл. 21 Не могат да бъдат избирани за членове на настоятелството и на проверителната комисия, и за секретари лица, които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер.

Чл. 21а. Членовете на настоятелството, включително председателят и секретарят, подават декларации за конфликт на интереси при условията и по реда на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

Глава пета.

ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИРАНЕ

Чл. 22. Имуществото на читалището се състои от право на собственост и от други вещни права, вземания, ценни книжа, други права и задължения.

Чл. 23. Недвижимото и движимото имущество, собственост на читалищата, както и приходите от него не подлежат на принудително изпълнение освен за вземания, произтичащи от трудови правоотношения.

Чл. 24. (1) Читалищата не могат да отчуждават недвижими вещи и да учредяват ипотека върху тях.

(2) Движими вещи могат да бъдат отчуждавани залагани, бракувани или заменени с по-доброкачествени само по решение на настоятелството.

Чл. 25. Читалището набира средства от следните източници:

1. членски внос;
2. културно-просветна и информационна дейност;
3. субсидия от държавния и общинските бюджети;
4. наеми от движимо и недвижимо имущество на читалището;
5. дарения и завещания от български и чуждестранни физически и юридически лица, които се изразходват по волята на дарителя;
6. такси за участие в курсове, школи, кръжоци и др. форми на обучение, организирани от читалището или съвместно с други организации;
7. трудови инициативи, стопанска дейност и обществени услуги;
8. други приходи;

Чл. 26. (1) Читалищното настоятелство изготвя годишния отчет за приходите и разходите, който се приема от общото събрание.

(2) Отчетът за изразходваните от бюджета средства се представя в общината.

Чл. 26а. (1) Председателят на читалището ежегодно в срок до 10 ноември представя на кмета предложения за своята дейност /програма/ през следващата година.

(2) Кметът на общината внася направените предложения в общинския съвет, който приема годишна програма за развитие на читалищната дейност в съответната община.

(3) Програмата по ал.1 се изпълнява от читалището въз основа на финансово обезпечени договори, сключени с кмета на общината.

(4) Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на общината и общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата по ал. 1 и за изразходваните от бюджета средства през предходната година.

(5) Докладът по ал.4 може да се обсъжда на заседание на общинския съвет след 31 март, с участието на вносителя на доклада.

Чл.27. (1) Разходите не бива да надвишават приходната част от бюджета.

(2) Оформянето на оправдателните документи и отчитането на разходите се извършват по установения ред.

Глава шеста.

ПРЕКРАТЯВАНЕ- ЛИКВИДАЦИЯ

Чл. 28. (1) Читалището може да бъде прекратено по решение на общото събрание, вписано в регистъра на окръжния съд. То може да бъде прекратено с ликвидация като избира ликвидационна комисия или по решение на окръжния съд, ако:

1. дейността му противоречи на закона, устава и добрите нрави;
2. имуществото му не се използва според целите и предмета на дейността на читалището;
3. е налице трайна невъзможност читалището да действа или не развива дейност за период две години;
4. не е учредено по законния ред;
5. е обявено в несъстоятелност.

(2) Прекратяването на читалището по решение на окръжния съд може да бъде постановено по искане на прокурора, направено самостоятелно или след подаден сигнал от министъра на културата

(3) Прекратяването на читалището по искане на прокурора се вписва служебно.

Чл. 29. Читалищното сдружение, в което е членувало прекратеното читалище, не може да претендира за разпределянето на имуществото на това читалище;

Чл. 31. За неуредените в този устав случаи се прилага Законът за юридическите лица с нестопанска цел.

Глава седма.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 32. При нарушение на чл.8, ал.3 от Устава, Председателят и/или секретарят на читалището, се наказват с глоба в размер от 500 до 1000 лв. и с лишаване от право да заемат изборна длъжност в читалището за срок 5 години.

Чл. 33. При нарушение на чл. 10, ал.3 от ЗНЧ, Председателят на читалището или представляващ читалищно сдружение, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 34. При нарушение на чл.26а ал. 4, Председателят на читалището се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Глава осма.

ОБЩИ НАРЕДБИ

Чл.35 Читалището носи името **НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА-1925“**. То е основано в с.Илийно, община Омуртаг през 1925 година..

Чл.36 Читалището има кръгъл печат с надпис: **НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА-1925“** в окръжност, а в средата – слънце и разтворена книга.

Чл.37 Празник на читалището е **ПЪРВИ НОЕМВРИ – ДЕН НА БУДИТЕЛИТЕ**.

Чл.38 ПРОМЯНАТА НА УСТАВА НА ЧИТАЛИЩЕТО СЕ ИЗВЪРШВА САМО НА РЕДОВНО ОБЩО СЪБРАНИЕ ПО ПРЕДЛОЖЕНИЕ НА ЧИТАЛИЩНОТО НАСТОЯТЕЛСТВО ИЛИ ПО ИСКАНЕ НА НАЙ-МАЛКО ПОЛОВИНАТА ОТ ЧЛЕНОВЕТЕ НА ЧИТАЛИЩЕТО И ВЛИЗА В СИЛА ВЕДНАГА СЛЕД НЕГОВОТО ПРИЕМАНЕ.

Чл.39 Този устав е приет на Общо събрание на Народно читалище „Пробуда-1925“-с.Илийно, община Омуртаг, област Търговище на 30.10.2009 година.

Председател: .....

/ П. Иванова/